

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/118/2016
Identifikačné číslo spisu:	1211226378
Dátum vydania rozhodnutia:	18.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Franciscy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1211226378.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ I. O., bývajúceho v G., 2/ E. O., bývajúceho v T., 3/ T. O., bývajúcej v T., zastúpených advokátskou kanceláriou Váľko Marián & partners, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Porubského č. 2, IČO: 35916192, proti žalovanej Ringier Axel Springer Slovakia, a.s. so sídlom v Bratislave, Prievozská č. 14, IČO: 00678155, zastúpenej advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o. so sídlom v Bratislave, Hviezdoslavovo námestie č. 25, IČO: 36833533, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 12 C 117/2011, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 29. septembra 2015 sp. zn. 5 Co 880/2014, takto

rozhodol:

Napadnutý rozsudok z r u š u j e a vec vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II rozsudkom z 3. októbra 2014 č.k. 12 C 117/2011-373 uložil žalovanej povinnosť uverejniť v denníku Nový Čas (ako aj na internetovom portáli www.cas.sk) v rubrike „Prominenti“ nasledujúce ospravedlnenie: „V článku uverejnenom v denníku Nový Čas dňa 16. októbra 2009 pod názvom „I. O. (35): Tajomstvo herca odhalené. Jeho slepý otec je bezdomovec“ sme uviedli nepravdivé tvrdenia týkajúce sa herca I. O. ako aj jeho rodičov tým, že sme za otca I. O. označili osobu, ktorá nie je s I. O. ani jeho rodičmi v žiadnom príbuzenskom vzťahu. Za to sa im ospravedľujeme.“ Žalovanej zároveň uložil povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/ vo výške 21 000 €, žalobcovi 2/ vo výške 6 000 € a žalobkyni 3/ vo výške 6 000 €. Žalobu vo zvyšku zamietol. Napokon žalovanej uložil povinnosť nahradiť žalobcom trovy konania.

2. Na odvolanie žalovanej Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 29. septembra 2015 sp. zn. 5 Co 880/2014 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých častiach potvrdil ako vecne správny; žalobcom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, v ktorom uviedla, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť pred súdom konať [§ 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „O.s.p.“)] tým, že ju odvolací súd riadne

neupovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Namietla tiež, že v danej veci konala a rozhodovala vylúčená sudkyňa a odvolací súd bol nesprávne obsadený (§ 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.). Tvrdila, že súd prvej inštancie nevykonával dokazovanie listinami na pojednávaní, žalovanej neumožnil, aby bola prítomná pri vykonaní dokazovania a uprel jej právo vyjadriť sa k dokazovaniu vykonanému listinnými dôkazmi. Podľa jej názoru nebol v danom prípade dodržaný postup podľa § 118 ods. 2 O.s.p. Žalovaná nemala možnosť vyvracať skutkové a právne tvrdenia žalobcov, lebo v konaní nespĺnili povinnosť tvrdenia, najmä nekonkretizovali, čím článok zasiahol do ich osobnosti. Aj tým jej bola znemožnená realizácia jej procesných oprávnení. Naostatok vyslovila presvedčenie, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, čo - podľa jej názoru - zakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Dovolateľka z týchto dôvodov žiadala rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu uviedli, že pri konflikte práva na spravodlivý súdny proces a princípu právnej istoty by k zrušeniu právoplatného rozhodnutia malo dôjsť len zo závažného dôvodu; za taký dôvod ale nemožno považovať skutočnosť, že súd nedoručil žalovanej oboznámenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku (ešte aj) na e-mailovú adresu jej zástupcu. Žalovaná tiež nedôvodne tvrdí, že súd prvej inštancie nerešpektoval § 118 ods. 2 O.s.p., nevykonával riadne dokazovanie listinami, znemožnil jej účasť na dokazovaní a odňal jej možnosť vyjadriť sa k výsledkom vykonaného dokazovania. Podľa názoru žalobcov bola ich žaloba po každej stránke dostatočne konkrétna. Navyše, žalovanou (len) tvrdená okolnosť, že dostatočne nešpecifikovali, čo v článku považujú za zásah do ich osobnosti, by v žiadnom prípade nebola spôsobilá znemožniť realizáciu jej procesných práv. Podľa ich presvedčenia je ničím nepodložená argumentácia žalovanej o neprípustnej zmene v obsadení senátu odvolacieho súdu. V závere vyjadrenia žalobcovia konštatovali, že napadnutý rozsudok je dostatočne odôvodnený a že otázku vylúčenia ňou znovu namietanej sudkyne Okresného súdu Bratislava II už v tejto veci riešil tak Krajský súd v Bratislave, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

5. Dovolanie bolo podané 15. januára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie treba zrušiť.

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod ani pre zastavenie konania [napríklad vzhľadom na nespĺnenie osobitnej podmienky dovolacieho konania (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.) ani pre odmietnutie dovolania [z niektorého dôvodu vyplývajúceho z ustanovenia § 243c O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. a/ až d/ O.s.p. (napríklad preto, lebo dovolanie bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému nebol tento opravný prostriedok prípustný)], vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedy účinnej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1.,

ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu vtedy, ak v konaní došlo k závažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p. Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, dovolanie ale nesmeruje proti rozsudku so znakmi, ktoré zakladali prípustnosť dovolania podľa § 238 O.s.p.

11. Vzhľadom na vyššie uvedené by dovolateľkou sledovaný účel podania dovolania nastal len vtedy, ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O.s.p.

11.1. Procesné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ O.s.p. neboli v dovolaní tvrdené a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

11.2. So zreteľom na obsah dovolania najvyšší súd osobitne skúmal, či v konaní nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. f/ a g/ O.s.p.

12. Žalovaná zastáva názor, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať sa v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci realizáciu procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytoval O.s.p. [v zmysle § 18 O.s.p. mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

13. Žalovaná tvrdí, že napadnutý rozsudok je neprekúmateľný; v ňou tvrdenej vlastnosti rozsudku vidí procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

13.1. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015). Ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Obdobne argumentoval ústavný súd v uznesení zo 14. januára 2015 sp. zn. III. ÚS 1/2015 a tiež v uznesení z 26. augusta 2015 sp. zn. I. ÚS 364/2015.

13.2. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Poznamenáva, že

obsah spisu nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

13.3. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny dôvod, aby na preskúmanú vec bola aplikovaná druhá veta stanoviska R 2/2016. Napadnutý rozsudok podáva vysvetlenie podstatných dôvodov, so zreteľom na ktoré bolo rozhodnuté. Dovolateľka teda nedôvodne namietala, že jej (ňou tvrdenou vlastnosťou odôvodnenia napadnutého rozsudku) bola odňatá možnosť pred súdom konať.

14. Dovoláním sledovaný účinok nemohlo podľa právneho stavu v čase podania dovolania vyvolať ani to, že súd prvej inštancie - ako tvrdí dovolateľka - nerešpektoval ustanovenie § 118 ods. 2 O.s.p., dokazovanie listinami nevykonával na pojednávaní a spôsobom predpokladaným v § 129 ods. 1 O.s.p., pričom jej nevytvoril možnosť vyjadriť sa k dokazovaniu a jeho výsledkom. To isté platí aj o argumentácii žalovanej, podľa ktorej žalobcovia nekonkretizovali, ktorý výrok treba považovať za zásah do ich osobnosti, preto žalovaná nemala možnosť vyvracať ich tvrdenia a prehliadnutím tejto podstatnej okolnosti jej bola odňatá možnosť pred súdom konať.

14.1. Bez ohľadu na to, či k žalovanou tvrdým nesprávnostiam došlo alebo nedošlo, resp. či (ak k ním došlo) mohli alebo nemohli založiť procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., je potrebné poukázať na judikát R 39/1993, v ktorom najvyšší súd dospel k záveru, že „podmienka prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p. (neskôr § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) nie je splnená v prípade, že sa účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom pre časť konania do takej miery, že účastník následne mohol uplatniť svoj vplyv na výsledok konania napr. tým, že mohol podať proti rozsudku, ktorý mu bol riadne doručený, odvolanie“.

14.2. V prejednávanej veci mala žalovaná vytvorenú procesnú možnosť namietat v odvolaní nedostatky konania pred súdom prvej inštancie, o existencii ktorých bola presvedčená; túto možnosť aj v plnom rozsahu v podanom odvolaní využila. Predmetnú dovoláciu námietku preto najvyšší súd nepovažuje za dôvodnú.

15. Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. nebolo podľa doterajšej právnej úpravy nesprávne právne posúdenie veci (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014), ani to, že súd (prípadne) nedostatočne zistil rozhodujúce skutkové okolnosti, nevykonával všetky navrhované dôkazy alebo nesprávne vyhodnotil niektorý dôkaz (viď judikáty R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993 a rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012).

16. K vyššie uvedenému treba pripomenúť konštatovanie ústavného súdu, že „prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovoláním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“ (viď IV. ÚS 196/2014).

17. Žalovaná prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. vyvodzuje tiež z toho, že upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku jej nebolo doručené na e-mailovú adresu jej právneho zástupcu.

17.1. Podľa § 214 ods. 3 O.s.p. platilo, že ak odvolací súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, upovedomí elektronickými prostriedkami účastníka konania alebo jeho zástupcu, ktorý požiadal o doručovanie písomností aj elektronickými prostriedkami (§ 45 ods. 4 O.s.p.), o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 156 ods. 3 O.s.p.

17.2. V danom prípade je v poslednom odseku odvolania žalovanej (viď č.l. 448 spisu) text, podľa ktorého žalovaná „súhlasí s doručovaním písomností aj elektronickými prostriedkami podľa § 45 ods. 4

O.s.p. na e-mailovú adresu uvedenú v záhlaví titulnej strany tohto odvolania“. Vychádzajúc z obsahu tohto textu (§ 41 ods. 2 O.s.p.) bolo potrebné dospieť k záveru, že tu ide o žiadosť žalovanej podanú v zmysle § 45 ods. 4 O.s.p. V spise sa ale nenachádza záznam, ktorý by nasvedčoval tomu, že odvolací súd túto žiadosť vzal na zreteľ a v dôsledku toho postupoval podľa § 214 ods. 3 O.s.p. Odvolací súd síce oznámil verejné vyhlásenie rozsudku na úradnej tabuli v zmysle § 156 ods. 3 O.s.p., avšak o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku - ako tomu nasvedčuje obsah spisu - neupovedomil právneho zástupcu žalovanej elektronickými prostriedkami.

17.3. Najvyšší súd vo viacerých rozhodnutiach (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 179/2010, 3 Cdo 236/2010, 7 Cdo 38/2012) poukázal na ústavnoprávny a procesnoprávny rozmer verejného vyhlásenia rozsudku a uviedol, že ak odvolací súd nerešpektuje predpoklady a zásady, za ktorých sa v súlade s právnym poriadkom verejne vyhlasuje rozsudok, odníma účastníkovi konania (strane) možnosť pred súdom konať v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. V niektorých ďalších rozhodnutiach išiel s argumentáciou ďalej a konkretizoval, že k vade tejto povahy dochádza tiež vtedy, keď odvolací súd v rozpore s ustanovením § 214 ods. 3 O.s.p. o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku neupovedomí elektronickými prostriedkami účastníka, ktorý podľa § 45 ods. 4 O.s.p. požiadal o také doručovanie písomností (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 227/2013 a 7 Cdo 192/2013).

17.4. Vyššie uvedené právne závery, súladné so závermi obsiahnutými medziiným v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 714/2015 (neskôr publikovanom ako judikát R 9/2016), zastáva dovolací súd aj v preskúmvanej veci a konštatuje, že postupom odvolacieho súdu, ktorý nerešpektoval § 214 ods. 3 O.s.p., bola žalovanej odňatá možnosť pred súdom konať.

18. V dovolaní sa namieta aj procesná vada konania uvedená v ustanovení § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

18.1. K tej časti dovolania, v ktorej žalovaná tvrdí, že v prvej inštancii konala a vec rozhodla vylúčená sudkyňa, dovolací súd uvádza, že žalovaná svoje tvrdenie vyvodzuje z rovnakých dôvodov, ktorými už v tejto veci odôvodnila svoju dávnejšie vznesenú námietku zaujatosti tej istej sudkyne (ktorú posudzoval Krajský súd v Bratislave v konaní vedenom na ňom pod sp. zn. 3 NcC36/2012).

18.2. Najvyšší súd konštantne zastáva názor, podľa ktorého neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. g/ O.s.p. posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval (viď R 59/1997). V preskúmvanej veci, postupujúc v súlade s ustálenou praxou, dospel dovolací súd k záveru, že okolnosti namietané žalovanou (identické s tými, ktoré už posudzoval v inom konaní) nezakladajú dôvod vylučujúci sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí v zmysle § 14 O.s.p. V podrobnostiach najvyšší súd poukazuje na svoje uznesenie z 20. februára 2014 sp. zn. 3 Cdo 129/2013, osobitne na jeho bod 2.1., v ktorom uviedol, že namietanou sudkyňou prežitú „neprijemnú skúsenosť“ s iným vydavateľom, prípadne skúsenosť „s niečím podobným“, nemožno bez ďalšieho považovať za okolnosť svedčiacu o existencii čo i len sprostredkovaného vzťahu menovanej sudkyne k prejednávanej veci alebo k účastníkom konania. V bode 2.2. uvedeného uznesenia najvyšší súd konštatoval, že vyjadrenie namietanej sudkyne 7. júna 2012 (t.j. „či bude prihlíadať alebo nebude prihlíadať, či sú prekludované alebo nie, o tom rozhodne odvolačka“) nedáva podklad pre interpretáciu, že menovaná sudkyňa tým už prejudikovala (vopred vyniesla) svoje rozhodnutie vo veci; odvolanie mohli totiž podať účastníci na oboch procesných stranách. Predmetné vyjadrenie nemožno interpretovať ako nadŕžanie niektorej zo strán. Z týchto dôvodov najvyšší súd aj v danom prípade zastáva názor, že prejednanie veci namietanou sudkyňou nezaložilo procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p.

18.3. Pokiaľ žalovaná vyvodzuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. g/ O.s.p. z toho, že ku dňu podania jej odvolania (30. decembra 2014) mal vec na odvolacom súde prejednať a rozhodnúť senát v zložení: JUDr. Juraj Považan, JUDr. Milan Chalupka a JUDr. Blanka Malichová, avšak prejednal a rozhodol ju senát zložený z JUDr. Juraja Považana, JUDr. Milana Chalupku a JUDr. Janky Richterovej, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 a v ňom vyjadrený názor, že „ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu ... nezodpovedá prípad, ak zákonný sudca senátu, ktorému bola vec pridelená na prerokovanie a rozhodnutie, bol zmenený bez splnenia zákonných predpokladov na vykonanie takejto zmeny neskoršie vydaným rozvrhom práce“. V danom prípade ale k zmene, na ktorú poukazuje žalovaná, nedošlo v

rozpore s týmto názorom. Podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2015 senát 5 Co tohto súdu je zložený zo sudcov, ktorí napokon predmetnú vec prejednali a rozhodli (viď záhlavie napadnutého rozsudku). K zmene v zložení senátu 5 Co došlo v dôsledku prijatia rozvrhu práce na rok 2015 (viď jeho str. 34), v ktorom sa uvádza, že senát 5 Co (v tomto zložení) má prejednať a rozhodnúť aj „nevybavené veci, v ktorých bola JUDr. Blanka Malichová sudcom spravodajcom v súdnom oddelení 5 Co, 5 NcC, 5 CoPr a 5 CoD“ a ktoré boli ku dňu 31. decembra 2014 prerozdelené náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov.

19. So zreteľom na konštatovanie, ktoré je vyjadrené v bode 17.4. tohto uznesenia, dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovanej vyvolalo účinok, s ktorým právna úprava účinná do 30. júna 2016 spájala možnosť a zároveň povinnosť dovolacieho súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum. Tento účinok jej dovolania zostal zachovaný aj po uvedenom dni (§ 470 ods. 2 CSP).

19.1. Na základe výsledkov meritórneho dovolacieho prieskumu najvyšší súd uzatvára, že nerešpektovaním § 214 ods. 3 O.s.p. došlo v konaní k procesnej vade v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Vada tejto povahy bola podľa doterajšej právnej úpravy dôvodom, ktorý zakladal nielen prípustnosť dovolania, ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

19.2. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na tom, že ak v konaní došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p., dovolaním napadnuté rozhodnutie je potrebné zrušiť bez toho, aby sa dovolací súd zaoberal správnosťou právnych záverov, na ktorých spočíva zrušované rozhodnutie súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 44/2015, 2 Cdo 111/2014, 3 Cdo 4/2012, 4 Cdo 263/2013, 5 Cdo 241/2013, 6 Cdo 591/2015, 7 Cdo 212/2014, 8 Cdo 137/2015).

20. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 449 ods. 3 CSP). Najvyšší súd v súlade s týmito ustanoveniami napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

21. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.